

LEGE **pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Legea nr.514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.58, art.641), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 23 alineatul (2) cuvintele „Ministerul Justiției” se substituie cu cuvintele „Consiliul Superior al Magistraturii”.

2. La articolul 24 alineatele (3) și (4) se exclud.

3. La articolul 27 alineatul (1) litera c) și la articolul 39 alineatul (1) litera i) cuvintele „Curții Supreme de Justiție și, respectiv Ministerului Justiției” se substituie cu cuvintele „Departamentului de administrare judecătorească”.

4. La articolul 54 cuvintele „Ministerului Justiției” se substituie cu cuvintele „Departamentului de administrare judecătorească”.

5. La articolul 55 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii prin intermediul Departamentului de administrare judecătorească exercită controlul asupra judecătorilor, curților de apel în probleme organizatorice și financiare.”.

Art. II. – Legea nr.789-XIII din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.196–199, art. 764), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 22¹ litera c) se completează cu cuvintele “și o prezintă Departamentului de administrare judecătorească”.

2. Articolul 23 se exclude.

3. Anexa se modifică după cum urmează:

la poziția „Aparatul președintelui Curții” cifra „11” se substituie cu cifra „5”;
la poziția „Direcția de generalizare a practicii judiciare și analiză a statisticii judiciare” cifra „13” se substituie cu cifra „6”;
poziția „Direcția de evidență a legislației și informatică 11” se exclude;
la poziția “Direcția economico-administrativă” cifra „32” se substituie cu cifra „22”.

Art. III – Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.186–188, art.752), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4 alineatul (4):

la litera a) cuvintele „Ministerului Justiției” se substituie cu cuvintele „Departamentului de administrare judecătorească”;

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) exercită atribuțiile de executor primar de buget al instanțelor judecătorești;”.

2. La articolul 7:

în denumirea articolului și la alineatul (1) cuvintele „și inspecția judiciară” se substituie cu cuvintele „ , inspecția judiciară și Departamentul de administrare judecătorească”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare și a Departamentului de administrare judecătorească sînt stabilite prin prezenta lege și prin regulamentele aprobate de Consiliul Superior al Magistraturii.”.

3. Se completează cu un nou articol 7² cu următorul cuprins:

„Articolul 7². Departamentul de administrare judecătorească

(1) Departamentul de administrare judecătorească este o instituție publică care asigură activitatea organizatorică, tehnico-materială și financiară a judecătorilor și curților de apel (în continuare - instanțe judecătorești).

(2) Departamentul are statut de persoană juridică și este finanțat de la bugetul de stat. Efectivul-limită al Departamentului constituie 47 unități, cu un fond de salarizare conform legislației în vigoare.

(3) Atribuțiile de bază ale Departamentului sînt:

a) asigurarea activității organizatorice a instanțelor judecătorești și prezentarea propunerilor pentru eficientizarea acesteia;

b) organizarea elaborării și fundamentării proiectelor de bugete ale instanțelor judecătorești și asigurarea prezentării acestora Consiliului Superior al Magistraturii;

c) gestionarea mijloacelor financiare alocate instanțelor judecătorești în vederea efectuării reparațiilor capitale a sediilor acestora și implementării sistemelor informaționale;

d) verificarea gestionării eficiente a fondurilor primite de la bugetul de stat de către instanțele judecătorești, acordarea asistenței metodice de ținere a lucrărilor de contabilitate și controlul efectuării corecte a operațiunilor contabile;

e) ținerea evidenței și coordonarea activității de administrare a sediilor instanțelor judecătorești, întreprinderea măsurilor pentru elaborarea și fundamentarea programelor de proiectare pentru lucrările de reparație curente și capitale ale sediilor și obiectivelor de investiții;

f) organizarea efectuării auditului intern al instanțelor judecătorești;

g) monitorizarea și implementarea sistemului informațional judiciar;

h) ținerea evidenței statisticii judiciare și publicarea anuală a rapoartelor statistice privind efectuarea justiției ;

i) întocmirea rapoartelor generale și sectoriale de analiză a statisticii judiciare, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii și a Ministerului justiției;

j) selectarea și sistematizarea practicii judiciare;

k) monitorizarea activității funcționale a aparatului instanțelor judecătorești și acordarea asistenței metodice la ținerea lucrărilor de secretariat și arhivare;

l) asigurarea audierii cetățenilor și examinarea petițiilor acestora în limitele competenței sale;

m) asigurarea asistenței metodice în vederea ținerii evidenței legislației și a practicii judiciare și formularea observațiilor și propunerilor asupra proiectelor de legi prezentate pentru avizare;

n) pregătirea rapoartelor despre activitatea organizatorică, administrativă și financiară a instanțelor judecătorești și prezentarea acestora Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului justiției;

o) exercitarea altor atribuții prevăzute de Regulamentul său de activitate.

(4) În limitele competenței sale Departamentul este în drept:

a) să solicite în modul stabilit și să primească de la autoritățile publice și alte organe, instituții, organizații, precum și de la persoane cu funcții de răspundere documente, materiale și informații necesare pentru asigurarea activității sale;

b) să întreprindă controale de documentare în instanțele judecătorești în problemele organizatorice, financiare, de asigurare tehnico-materială, cu întocmirea notelor informative și recomandărilor corespunzătoare care se prezintă pentru informare Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Justiției;

c) să exercite alte activități prevăzute de Regulamentul său de activitate.”.

4. La articolul 10 litera d) cuvintele „Ministerului Justiției,” se exclud.

Art. IV – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2010.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii va elabora și aproba Regulamentul Departamentului de administrare judecătorească.

(3) Departamentul de administrare judecătorească se transferă, în conformitate cu legislația în vigoare, din subordinea Ministerului Justiției în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii cu întreg efectivul-limită de unități și cu fondul respectiv de salarizare, precum și cu bunurile materiale aflate în gestiunea acestuia.

(4) Guvernul în decurs de două luni va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Notă Informativă la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Independența instanțelor de judecată reprezintă esența fundamentală a sistemului judecătoresc într-un stat guvernat de lege, întrucât doar în aceste condiții se asigură echilibrul puterilor în stat. Unul dintre factorii determinanți în asigurarea eficienței și independenței justiției este constituit din asigurarea organizatorică, tehnico-materială și financiară a instanțelor judecătorești.

Reieșind din angajamentele internaționale asumate de țara noastră, inclusiv prin semnarea Planului de acțiuni Republica Moldova-Uniunea Europeană, un obiectiv prioritar l-a constituit reformarea sistemului judecătoresc. Un aspect principal al fortificării sistemului judecătoresc a constat în *crearea unei autorități de administrare judecătorească*, prin unificarea administrației judecătorești într-un organ unic.

Astfel, în scopul consolidării politicii de administrare judecătorească și pentru soluționarea problemelor de complexitate înaltă în acest domeniu prin Hotărârea Guvernului nr. 670 din 15 iunie 2007 a fost creat Departamentul de administrare judecătorească cu statut de instituție publică subordonată Ministerului Justiției, responsabilă pentru asigurarea organizatorică, administrativă și financiară a judecătorilor și curților de apel.

Prin proiectul de *Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, se propune transferarea Departamentului de administrare judecătorească din subordinea Ministerului Justiției în subordinea Consiliul Superior al Magistraturii.

Rațiunea transferării tuturor acestor atribuții se axează pe excluderea inconsecvențelor existente în prezent între instituții. Astfel, art.23 din Legea privind organizarea judecătorească stabilește că responsabil pentru asigurarea organizatorică, tehnico-materială și financiară a judecătorilor și a curților de apel este Ministerul Justiției, iar conform art. 24 din Legea nominalizată autoadministrarea judecătorească se efectuează prin Consiliul Superior al Magistraturii. Totodată, potrivit prevederilor Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, acesta din urmă examinează, confirmă și propune, proiectul bugetelor instanțelor judecătorești.

De asemenea, necesitatea ca Departamentul administrării judecătorești să activeze pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, care este organul de autoadministrare judecătorească, derivă nu în ultimul rând și din principiul separării celor 3 puteri în stat - legislativă, executivă și judecătorească. Mai mult decât atât, această necesitate derivă și din instrumentele internaționale ce se referă la principiile fundamentale privind independența puterii judecătorești; independența, eficiența și rolul judecătorului, de asemenea, din recomandările Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, ce se referă nemijlocit la funcționarea instituțiilor democratice din Moldova, și anume, Recomandarea nr.1468 (2005) și Rezoluția nr.1721 (2005) care stabilesc necesitatea asigurării independenței și eficienței aparatului judiciar. Necesitatea elaborării acestui proiect de lege reiese și din *Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2009-2013* care stabilește drept obiectiv reformarea sistemului de autoadministrare a justiției.

Astfel de organe care ar concentra întreaga atribuție de administrare judecătorească există și în țările europene, iar acest nou sistem funcționează în mod

eficient asigurând o independență instituțională semnificativă sistemului judecătoresc. De asemenea, analizând practica țărilor străine putem constata că nu există o uniformitate în ceea ce privește subordonarea acestor organe puterii executive sau puterii judecătorești. Astfel, se contrapun două concepții în acest sens. Prima reflectă tradiția europeană continentală de a supune puterea judecătorească supravegherii administrative și manageriale ale Ministerului Justiției. A doua opinie tinde de a concentra administrarea și organizarea activității instanțelor judecătorești exclusiv în mâinile puterii judecătorești, măsură ce urmează a fortifica și consolida sistemul judecătoresc. Totuși, în ultima perioadă, acest sistem „extern” de soluționare a problemelor importante ale justiției, ce se efectua în afara sistemului judiciar, tinde de a fi înlocuit cu sistemul „instituționalizat”, prin care aceste atribuții sînt conferite unor autorități reprezentative ale magistraților, independente de puterile legislativă și executivă. Prin caracterul reprezentativ și independența lor în raport cu celelalte organe ale statului, acest model apare ca fiind mai bine adaptat exigențelor funcționării justiției într-o societate democratică. Astfel, în majoritatea țărilor europene s-au format Consilii pentru administrarea justiției. Prin intermediul Consiliilor judiciare (organ de autoadministrare a instanțelor judecătorești separate de puterea legislativă și executivă) se asigură în mod direct necesitățile materiale, suportul logistic necesar pentru instanțele judecătorești.

Prin proiectul de Lege elaborat se propune operarea modificărilor în Legea nr.514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească și anume transferarea atribuțiilor ce vizează asigurarea organizatorică, tehnico-materială și financiară a judecătorilor și curților de apel din competența Ministerului Justiției în competența Consiliul Superior al Magistraturii, atribuții ce vor fi asigurate prin intermediul Departamentului de administrare judecătorească.

Modificări au fost operate și în art.27 și 39 din Legea nominalizată, care reglementează atribuțiile președintelui judecătoriei și a Curții de apel. Astfel, în vederea evitării dublării atribuțiilor între organe, se propune ca datele privind statistica judiciară să fie transmise doar Departamentului de administrare judecătorească, nu și Curții Supreme de Justiție ca și în prezent (art.27 alin.(1) lit.c) și art.39 alin.(1) lit.i)). Totodată, în vederea creării unei baze de date unice privind statistica judiciară a instanțelor, ce va fi deținută de către Departament, se necesită efectuarea completărilor în art. 22¹ lit. c) din Legea nr.789-XIII din 26 martie 1996, care va stabili atribuția Curții Supreme de Justiție de a efectua analiza statisticii judiciare și de a o *prezenta Departamentului de administrare judecătorească*.

De asemenea, reieșind din faptul că Departamentul va activa pe lângă CSM se consideră oportun completarea Legii nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii cu un articol nou 7², care va reglementa statutul juridic și principalele atribuții ale acestuia. Este necesar de menționat că prin transferul acestei instituții din subordinea unui organ în subordinea altuia urmează a fi transferate și funcțiile exercitate de Departament pînă în prezent. Astfel, acesta din urmă urmează să organizeze elaborarea și monitorizarea executării bugetelor, să asigure tehnico-material și financiar instanțele de judecată, să monitorizeze activitatea funcțională a aparatului instanțelor judecătorești și să acorde asistență metodică la ținerea lucrărilor de secretariat, arhivare etc. Funcțiile suplimentare ale Departamentului precum și modul lui de organizare și structura vor fi stabilite în Regulamentul ce va fi aprobat de

Consiliul Superior al Magistraturii (pct.2 al art. III din proiect). Totodată, în vederea evitării dublărilor se consideră oportun excluderea din art.24 al Legii privind organizarea judecătorească a alineatelor (3) și (4), alineate ce conțin prevederi similare cu cele stipulate în art. 7 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Din cele relatate supra, în sarcina Departamentului de administrare judecătorească vor fi puse toate atribuțiile de asigurare organizatorică, tehnico-materială și financiară a instanțelor judecătorești. În acest context, se consideră necesară fortificarea numărului de personal al acestei instituții care în prezent constituie doar 13 persoane. Totodată, analizând numărul de personal al întregului aparat al Curții Supreme de Justiție în coraport cu statele de personal ale Departamentului, se atestă o diferență disproporționată atât ca număr și nu în ultimul rând și ca atribuții exercitate. Astfel, reieșind din faptul că Departamentul va asigura ținerea evidenței și statisticii pentru întregul sistem judiciar se consideră oportun reducerea numărului de state al *Direcției de generalizare a practicii judiciare și analiză a statisticii judiciare* din cadrul Curții Supreme de Justiție cu 6 unități și transferarea acestor state Departamentului. Totodată, reieșind din faptul că în sarcina Departamentului va fi pusă monitorizarea și implementarea sistemul informațional judiciar precum și asigurarea asistenței metodice în vederea ținerii evidenței legislației și a practicii judiciare și formularea observațiilor și propunerilor asupra proiectelor de legi prezentate pentru avizare (conform art.7² din proiect), se propune excluderea *Direcției de evidență a legislației și informatică* din cadrul Curții Supreme a Justiției și transferarea statelor de personal Departamentului. La fel, ținând cont faptul că acesta din urmă va organiza elaborarea și fundamentarea proiectelor de bugete pentru *toate* judecătoriile și curțile de apel, urmează ca 10 unități de personal din cadrul Direcției economico-administrativă a Curții Supreme să fie transferate în cadrul Departamentului. În contextul celor expuse mai sus și în vederea unei asigurării eficiente a activității Departamentului de administrare judecătorească, se propune majorarea statelor de personal cu 34 de unități.

Operarea modificărilor propuse prin prezentul proiect de Lege vor permite consolidarea puterii judecătorești și asigurarea unui management efectiv al serviciilor judiciare de către Departamentul de administrare judecătorească.

Viceministru

Elena MOCANU